13.10.2025

LAUSUNTO

Vastaanottaja: MmV@eduskunta.fi

Viite: HE 99/2025 vp

Asia: HE 99/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026. Pääluokka 30: Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Luomuliitto ry kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Yleistä

Luomuliitto pitää tärkeänä, että maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan rahoitus turvaa **kotimaisen ruoantuotannon jatkuvuuden ja huoltovarmuuden** kaikissa olosuhteissa. Luomutuotanto on osa tätä kokonaisuutta: se nojaa kotimaisiin tuotantopanoksiin ja maaperän viljavuuden pitkäjänteiseen hoitoon. Näin se vahvistaa **maatalouden kriisinkestävyyttä** ja vähentää riippuvuutta tuontilannoitteista, rehuista ja kemikaaleista.

Samalla luomutuotanto tuottaa **merkittäviä ympäristöhyötyjä**. Se ylläpitää maaperän kasvukuntoa, lisää luonnon monimuotoisuutta, tukee pölyttäjien elinolosuhteita ja vähentää ravinnekuormitusta vesistöihin. Luomumenetelmät ovat käytännön keino yhdistää **ympäristövastuu, ruokaturva ja maatalouden elinvoima**.

Momentti 30.20.43 Ympäristökorvaukset ja luonnonmukainen tuotanto

Momentille on esitetty **275,9 miljoonan euron määrärahaa** (valtion osuus 157,3 milj. €, EU:n osuus 118,6 milj. €), mikä on käytännössä sama taso kuin kuluvana vuonna. Luomuliitto pitää myönteisenä, että MMM on tehnyt päätöksen **luomukorvaustasojen nostosta**, joka astuu voimaan 2026 ja näkyy **vuoden 2027 budjetissa**. Päätös on välttämätön, jotta luomutuotanto pysyy viljelijöille taloudellisesti houkuttelevana vaihtoehtona.

Vuoden 2026 budjetissa rahoitustaso mahdollistaa nykyisten sitoumusten jatkamisen. Luomuliitto korostaa, että korvaustasojen korotusten rinnalla tarvitaan **selkeämpiä ja ennakoitavampia ehtoja**, jotta luomun potentiaali voidaan hyödyntää täysimääräisesti.

Luomu osana huoltovarmuutta ja kestävää tuotantoa

Luomutuotanto tukee **kansallista huoltovarmuutta ja ympäristön kestävyyttä** monin tavoin:

- Se perustuu **kotimaisiin tuotantopanoksiin**, kuten biologiseen typensidontaan ja karjanlannan kiertoon.
- Luomutiloilla on usein **valmiudet omaan rehutuotantoon**, mikä vähentää ulkoista riippuvuutta kriisitilanteissa.
- Monipuoliset viljelykierrot, nurmiviljely ja eläinten laidunnus **parantavat maaperän kasvukuntoa ja vedenpidätyskykyä**, mikä vähentää eroosiota ja ravinnevalumia.
- Luomutilojen monimuotoinen tuotantorakenne lisää **alueellista omavaraisuutta ja ruokaketjun kestävyyttä**.

Luomuliitto katsoo, että nämä hyödyt tulisi tunnistaa myös **huoltovarmuus- ja ilmastopolitiikan yhteydessä**. Luomu on vaihtoehto tavanomaiselle tuotannolle, mutta myös sen **vahva ja kotimainen osa**, joka lisää koko ruokajärjestelmän kestävyyttä.

Luomuliitto ry
PL 145
00101 Helsinki
luomuliitto@luomuliitto.fi
Y-tunnus 0641419-1

13.10.2025

LAUSUNTO

Luomututkimus, neuvonta ja osaaminen

Luomuinstituutin, Luonnonvarakeskuksen ja neuvontajärjestöjen työ tukee luomutuotannon kehittämistä, osaamisen vahvistamista ja kestävien ratkaisujen käyttöönottoa. Luomuliitto painottaa, että **luomuun liittyvä tutkimus ja neuvonta on osa maatalouden perustaitoja ja huoltovarmuutta**, ei erillinen sektori.

Rahoituksen jatkuvuus ja käytännönläheinen tutkimus tukevat sekä **viljelijöiden kustannustehokkuutta että ympäristövaikutusten hallintaa**. Näiden resurssien säilyttäminen vähintään nykytasolla on tärkeää koko ruokajärjestelmän kilpailukyvyn kannalta.

Yhteenveto ja esitykset

1. **Luomukorvaustasojen nosto on oikeansuuntainen ja välttämätön päätös**.
2. Vuoden 2026 määrärahat ja suunniteltu korvaustasojen nosto mahdollistavat nykytilan, mutta eivät vielä luomualan kasvua ilman ehtojen ja hallinnon kehittämistä.
3. Luomu on **osa kansallista huoltovarmuutta ja kestävää maataloutta** – tämä tulisi tunnistaa CAP:n toimeenpanossa ja valtioneuvoston perusteluissa.
4. Luomututkimus ja neuvonta on säilytettävä **strategisina painopisteinä**, jotka vahvistavat sekä maatalouden kriisinkestävyyttä että ympäristön hyvinvointia.

Lopuksi

Luomutuotanto on suomalaisen maatalouden **vahvuus ja turvaverkko**: se ylläpitää kotimaisen ruoantuotannon elinvoimaa, maaperän kasvukuntoa ja luonnon monimuotoisuutta. Se ei ole vastakkain muun maatalouden kanssa, vaan osa yhteistä tavoitetta varmistaa, että Suomessa voidaan tuottaa ruokaa, työpaikkoja ja hyvinvointia myös tulevaisuudessa.

Talousarvioesitys 2026 luo tälle perustan, ja Luomuliitto odottaa, että päätetty korvaustason nosto ja luomun rooli huoltovarmuudessa ja ympäristönhoidossa otetaan täysimääräisesti huomioon seuraavien vuosien toimeenpanossa

Janne Rauhansuu
Luomuliiton puheenjohtaja

Susann Rännäri
Luomuliiton toiminnanjohtaja

Luomuliitto ry
PL 145
00101 Helsinki
luomuliitto@luomuliitto.fi
Y-tunnus 0641419-1